

Račiansky výber

www.raca.sk

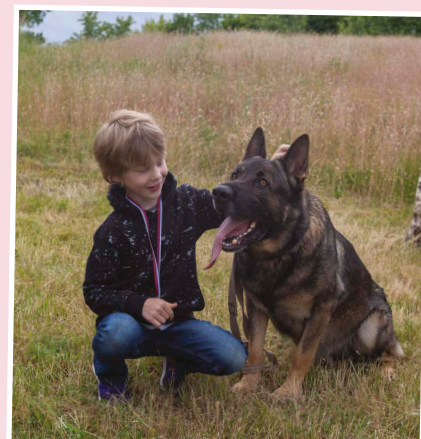

Ludovít Havlovič získal in memoriam ocenenie Významná osobnosť Rače
strana 3

Kompletný program Račianskeho kultúrneho leta 2023
strany 8–9

**Deň detí
v Rači 2023**

Úvodník

V predposledný školský piatok našli deti zo Základnej školy na Tbiliskej cestou do školy papierové lodičky. Pri bráne čakala obrovská loď a detský nafukovací bazén. Každý svoju lodičku hodil do vody ako symbol, že bezpečne priplával do svojho školského prístavu.

Bola to posledná z akcií, ktoré škola počas školského roka organizovala v spolupráci s Bratislavským metropolitným inštitútom. Naším spoločným cieľom bolo zabezpečiť čo najlepšiu dopravnú bezpečnosť pre deti, ktoré prichádzajú do školy. Všetky naše akcie boli premyslené, dobre zorganizované a pomalými krokmi pomáhali deťom, rodičom, učiteľom, aby prijali významnosť tejto témy.

Posledná akcia s lodičkami bola výnimočná. Bolo teplé letné ráno, všetko už dýchalo prichádzajúcimi prázdninami, detský bazén a loďka ešte viac zlepšili náladu.

Uvedomila som si, že aj školský rok je dlhá plavba. Trvá dvanásť mesiacov, na palube sú deti, učители, rodičia a množstvo ďalších ľudí. Všetci sa snažíme doplávať k vedomostiam, múdrosti a predovšetkým k tolerantným, empatickým, zodpovedným, priateľským a spokojným deťom.

Tento rok to teda nebola pokojná plavba. Zažili sme všeličo. Potrápili nás covidové dozvuky, úsilie o vytvorenie bezpečného priestoru pre ukrajinské deti, priestory, do ktorých sa nás už viac nezmestí, ale aj násobilka, vetné členy, anglické nepravidelné slovesá, chemické väzby, rovnice aj nerovnice.

Ale je jún a nás čaká ten jedenásty a dvanásť mesiac školskej plavby. Naozaj neviem či sa tešia viac deti, alebo učители.

Všetkým prajem, aby prázdninová plavba bola bezpečná, pokojná aj búrlivá, aby sme objavili nové obzory aj tiché zátoky, pod hladinou objavy a tajomstvá, v prístave spoznali iné lode a námorníkov, ale predovšetkým, aby sme v septembri doplávali do nášho spolačlivého, račianskeho, školského prístavu.

Mgr. Zuzana Hirschnerová, PhD.
riaditeľka, Základná škola Tbiliská

Obsah

04 Život v Rači / Dobrovoľníci prispeli rukou k dielu v ZŠ Plickova, stacionári i na ihriskách

05 Rozhovor / Varí pre politikov aj celebrity, no teraz sa chce venovať Rači

11 Šport / Na Tbiliskej sa rozohrel olympijský oheň

13 História / Zvony račianskych kostolov

inzercia

Záhradníctvo Krasňany

plánty, letničky,
trvalky, okrasné
stromy a kry, ovocné
stromčeky, drobné
ovocie, substráty,
kvetináče, hranty,
drevené vyvýšené
záhony, okrasný
kameň

Račianska 180, Pekná cesta
0910 118 180

Ocenenie Významná osobnosť Rače bolo udelené pánovi Havlovičovi in memoriam

Úspechy našej mestskej časti Rača sú úspechmi našich občanov, úspechmi ľudí, ktorí pre Raču dokážu urobiť viac ako je ich povinnosťou. Za kolektívmi sú jednotlivci, mimoriadne osobnosti, ktoré dokážu nadchnúť ostatných a sú niečím výnimočné. A práve takýmto váženým, vzácnym a výnimočným človekom bol aj pán Ľudovít Havlovič (1927 – 2021), ktorý získal in memoriam ocenenie Významná osobnosť Rače 2023.

Pán Ľudovít Havlovič bol neúnavný lokálpatriot, zaniietený milovník histórie a publicista. Ocenený bol za celoživotné zásluhy, dlhoročnú činnosť pri dokumentovaní histórie, kultúrneho dedičstva a pamiatok a vytvorenie výnimočného nadčasového tvorivého diela pre mestskú časť Bratislava-Rača.

Ocenenie z rúk starostu Michala Drotována, prednostu MÚ Rača Petra Semanca, predsedníčky Račianskeho muzeálneho spolku pani Jany Maníkovej a Vojtecha Polakoviča za OZ Račan si prišla prevziať rodina pána Havloviča – dcéra Mária Havlovičová a syn Roman Havlovič.

„Chcel by som pri tejto príležitosti poďakovať pánovi Havlovičovi, ale aj jeho rodine, za veľmi záslužnú činnosť pre celú komunitu. Vždy nám ostane v pamäti jeho úsmev, optimizmus, chuť neustále sa zdokonaľovať. Napriek už pokročilému veku a zhoršujúcemu sa zdravotnému stavu sa až do poslednej chvíle zapájal do činnosti spolkov, stále hľadal nové a nové informácie o svojom milovanom Račištorfe, v ktorom sa narodil a vyrastal,“ uviedol starosta Rače Michal Drotován. (mv)

Kto bol Ľudovít Havlovič

Pán Ľudovít Havlovič sa narodil 2. júna 1927 v Rači. Už v školských rokoch prejavoval veľký záujem o geografiu, históriu, matematiku, rád spieval aj kreslil. Venoval sa aj modelárstvu. Stredoškolské štúdium ukončil maturitou na strednej priemyselnej škole elektrotechnickej na Fajnorovom nábreží. Jedným z jeho stredoškolských triednych profesorov bol aj

Vladimír Plicka, milovník histórie, významný osvetový pracovník a nestor sprievodcovskej činnosti v Bratislave. Svoju vnímavého študenta zaraďoval medzi obdobných nadšencov počas prechádzok po historickom Starom meste i ruinách bratislavského a devínskeho hradu. Zveroval mu prekresľovanie náčrtov historických artefaktov a ornamentálnu výzdobu školskej kroniky, zdravíc či pochvalných listov. V Rači, kde úspešne pôsobil ochotnícky divadelný krúžok, sa stal svedomitým dokumentaristom račianskeho ochotníckeho divadla. Pomáhal aj pri výrobe a maľovaní kulís, plagátov, pozvánok, pri technickom zabezpečovaní divadelných predstavení.

V rodnej obci stretol aj svoju životnú partnerku – Máriu Riglerovú, s ktorou uzatvoril manželstvo 16. septembra 1954. Prežili spolu krásny život v rodinnom dome na konci Rače, kde rád pracoval v záhradke či vo vinohrade. Postupne do rodiny pribudli tri deti - Ľudovít, Mária a Roman. Spolu s manželkou sa tešili aj z troch vnúčat - Radovana, Lenky a Romanky.

Svoj profesijný život začal v Slovenských elektrárňach. Neskôr pracoval vo viacerých stavebných podnikoch a v závere svojej profesijnej činnosti ako elektroprojektant v Štátnom projektovom a typizačnom ústave.

Popri svojom zamestnaní sa takmer celý život venoval aj svojim dvom veľkým láskam. Spoznávaníu histórie rodnej obce a dokumentárnej fotografii. Neúnavne vyhľadával a zhromažďoval archívne dokumenty zo všetkých oblastí dejín obce z rôznych archívov či v spolupráci s viacerými známymi historikmi a pracovníkmi múzeí. Vďaka konzultáciám s Mestským úradom ochrany pamiatok sa do zoznamu pamiatok a pamätihodností Bratislavy dostali viaceré objekty z Rače. Svoje bádania zverejšňoval v odborných časopisoch i v miestnej tlači.

Bol dlhoročným členom Miestneho odboru Matice slovenskej. Tu so svojimi priateľmi stál pri zrode myšlienky o račianskom skanzene i pri realizácii projektu Račianskej pamätnej izby. Dlhé roky pôsobil aj v kultúrnej komisii Miestneho zastupiteľstva MČ Bratislava-Rača. Podporoval rôzne kultúrno-osvetové projekty, ktoré aj fotodokumentoval. Venoval sa aj práci so školskou mládežou. Chodieval do škôl, kde žiakom pútavo rozprával o Rači alebo ich na prechádzkach oboznamoval s jej pamiatkami. Bol aj výkonným lektorom Račianskej pamätnej izby či Seniorakadémie.

V rokoch 2001 a 2002 autorsky pripravil a s podporou Miestneho úradu v Rači vydal publikáciu RAČA - Z dejín a pamiatok obce. V nej zverejnil výsledky svojho mnohoročného bádania i bohatého fotografického archívu. V roku 2017 - pri príležitosti 90. narodenín - nákladom svojej manželky pripravil aj jej doplnené druhé vydanie. Račiansky muzeálny spolok si ho pri svojom vzniku v roku 2018 zvolil za svojho Čestného predsedu.

Opustil nás 18. júna v roku 2021. Zanechal svojim nasledovníkom cenné poslanstvo mnohostranného záujmu poznávať, prehľbovať a šíriť poznatky o histórii Rače. Jeho pamiatka stále žije nielen vďaka jeho knihám, článkom či fotografiám, ale aj vďaka jeho príslovečnej priateľskosti, pracovitosti, ochote nezištne pomáhať a deliť sa so svojimi vedomosťami a zručnosťami.

Mária Hatalová, RMS

Račiansky výber 07-08/2023 - mesačník pre obyvateľov Rače, Krasňan a Východného. Ak chcete mesačník pravidelne dostávať do svojich schránok, kontaktujte, prosím, redakciu. Vydáva Miestny úrad mestskej časti Bratislava-Rača. Poštová adresa: Miestny úrad MČ Bratislava-Rača, Kubačova 21, 831 06 Bratislava, tel. č.: 02/49 11 24 33, e-mail: redakciarv@raca.sk. www.raca.sk. Registrácia MK SR EV č. 2979/09. ISSN 1339-0538, IČO: 00304557, DIČ: 2020879212.

Ročník vydávania: 20. Tlač: K A S I C O, a.s., Hagarova 9, 831 51 Bratislava Distribúcia: Slovenská pošta a.s., Partizánska cesta 9, 975 99 Banská Bystrica. Za podpísaný príspevok zodpovedá autor. Zodpovedný redaktor: Miroslav Vajs. Redakcia si vyhradzuje právo príspevky skrátiť a štylisticky upraviť.

Račiansky výber 09/2023 má uzávierku 15. 8. 2023. Grafická úprava: Vladimír Šimončíč, Jazyková korektúra: Anna Vadovičová. Úvodné fotografie: Marek Bellay

Stratil sa bankomat na pošte – pokračovanie príbehu

Poštová banka, a.s., člen skupiny 365.bank, potichu odstránila bankomat, ktorý bol umiestnený na budove pošty v Rači na Čachtickej ulici a slúžil najmä na výbery hotovosti svojich klientov.

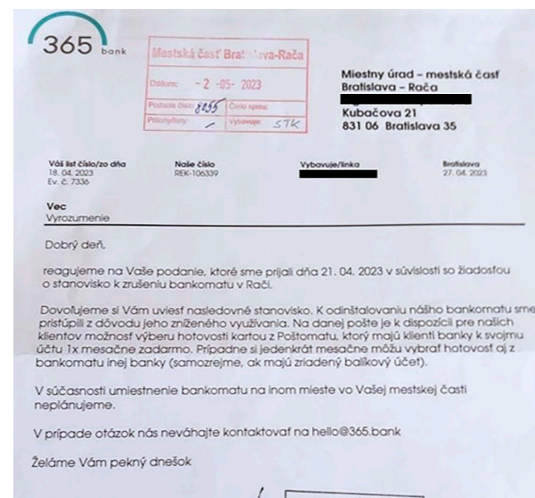
Pre mňa sa vzťah klient – Poštová banka začal v časoch, keď bola založená. Pracovala som v Spojoch. Od roku 1993 Poštová banka začala svoju činnosť na základe povolenia Národnej banky. V týchto časoch sa začal rozvíjať bankový sektor, ktorý začal naplno využívať obrovské možnosti informatizácie celej spoločnosti a rýchlosť a výkon počítačov. Pracovala som v Slovenských telekomunikáciách, keď vznikol zámer podporiť vlastnú banku tým, že nalákame všetkých zamestnancov, aby si založili v Poštovej banke vlastný účet. Každý dostal niekoľko sto korún na účet (!!!). To bolo kľúčové na budovanie Poštovej banky a jej stability. V spojiach vtedy pracovalo viac ako 40-tisíc zamestnancov. V ďalšom období, kedy sa novovzniknuté banky rušili a spájali, sa to ukázalo ako veľmi prezieravé.

Ako to vnímam ja? Ja a tisíce ďalších dôchodcov, ktorí pred 30-timi rokmi pomáhali tejto banke „na nohy“? Nuž, stali sme sa menej schopnými využívať nové technológie a už nás nepotrebuje. Mnohí z tých, ktorí si vtedy vybrali Poštovú banku a majú ju doteraz, sa už nedokážu ani

tak hýbať, ani tak používať mobil na bezhotovostné platby. Pre týchto je zrušenie bankomatu na budove pošty v Rači ťažkou ranou! Stojí to tejto banke za stratu dôvery u dôchodcov?

Áno, na česť Poštovej banky treba povedať, že jej produkt „Užitočný účet senior“ má pre dôchodcov výhody najmä v poplatkoch za vedenie účtu, poplatkoch za zrealizovanú transakciu a iné benefity. Ale čo výber hotovosti??? Bankomat nám zobrali a nechcú nám ho vrátiť. Po hotovosť musíme ísť do Krasňan, na Východné alebo do Obchodného centra Vivo – všetko električkou, autobusom. Jedným z benefitov je výber hotovosti bezplatne (v akejkoľvek banke). Ak si ale máme vybrať bezplatne 1x mesačne celý dôchodok aj v inej banke – nepotrebujem banku! Chceme v Rači bankomat.

Mestská časť sa na Poštovú banku obrátila so žiadosťou o stanovisko na zrušenie bankomatu. Odpoveď bola, že Poštová banka bankomat v Rači neobnoví. Teda takto je to. Dobrí sme im boli, keď nám zamestnávateľ posielal mzdu, ale teraz je dôchodok oveľa menší, mnohí zomreli

Týmto listom dala poštová banka Miestnemu úradu v Rači stanovisko k zrušeniu bankomatu v Rači.

a tým, čo ešte žijú, strpčujú život zmenami, ktoré nie sú voči seniorom priateľské. Zmení sa to niekedy? Zmeníme niekedy deklarovanú pomoc seniorom na skutočnú pomoc tým, že im uľahčíme život a nebudeme im ho strpčovať?

Milada Dobrotková,
poslankyňa MZ Bratislava – Rača

inzercia

Gymnázium Hubeného oslávilo 50. výročie založenia

Hubenka, teda Gymnázium Hubeného, ktoré je v zriaďovateľskej pôsobnosti Bratislavského samosprávneho kraja (BSK), vzniklo v roku 1972. O štyri roky neskôr bola otvorená prvá basketbalová trieda. Postupne sa začali profilovať nielen výborní hráči, ale aj tréneri a rozhodcovia. Od roku 1993 patrí gymnázium aj do siete 8-ročných gymnázií a v roku 2019 bola otvorená prvá bilingválna trieda. Žiaci teda študujú v troch formách štúdia – osemročnej, štvorročnej a päťročnej bilingválnej forme.

Škola počas svojej histórie prechádzala rôznymi obdobiami a prežívala nie-

len časy, kedy praskala vo švíkoch, ale aj časy, kedy v dôsledku slabších populačných ročníkov došlo k poklesu záujmu zo strany uchádzačov. Práve otvorenie bilingválnej triedy v roku 2019 sa však ukázalo ako správna voľba a tento krok významne prispel k zvýšeniu záujmu o školu. Úspešnosť prijatia žiakov gymnázia na vysoké školy je každý rok vyše 90 percent.

„Som hrdý, že Hubenka je dnes moderná, dynamická a zelená škola. Za pol storočie svojej existencie vychovala množstvo odborníkov – lekárov, učiteľov, politikov, spisovateľov, umelcov či športovcov. Oceňujem prácu pedagógov, ve-

denia školy, ale aj ostatných zamestnancov školy, ktorí aj v dnešnej dobe zostali verní svojmu povolaniu. Nie je to ľahká práca a jej výsledky sa dostavia často až po rokoch. Verím, že dostatočným zadostučiním sú úspešní absolventi,“ povedal predseda BSK, ktorý je jedným z nich.

Medzi ďalších známych absolventov patrí herečka a zabávačka Petra Polnišová, 5-násobný hokejový majster SR Juraj Sýkora, basketbaloví reprezentanti bratia Rančíkovci, fotografka Petra Ficová, Miss Slovensko 2007 Veronika Husárová či herec Peter Kočíš.

Škola nedávno prešla rekonštrukciou, kedy BSK zainvestoval do energetického zefektívnenia budovy a telocvične. Zateplená bola hlavná budova školy, prepojovací krčok do telocvične a aj samotná telocvična v celkovej hodnote vyše 800 000 eur. Aktuálne sa pracuje na projekte výstavby ihriska, ktoré by mohlo byť hotové už budúci rok. ■

K Tescu a DM pribudne v Rínku Rača banka a škôlka

Výstavba developmentu Rínok Rača sa blíži do finále a do bytov sa začnú sťahovať noví obyvatelia Rače. Do projektu však okrem šiestich obytných budov patria aj tri polyfunkčné budovy, v ktorých vznikol priestor na otvorenie komerčných prevádzok.

Do Rínku sa zo svojej pôvodnej adresy na Kubačovej ulici presťahuje obchod s drogistickým tovarom dm drogerie markt a predajňu tam otvorí aj maloobchodná sieť Tesco, ktorá zatiaľ v Rači zastúpenie nemala. Pobočku na tejto adrese otvorí aj Slovenská sporiteľňa a očakáva sa aj otvorenie ambulancií lekárov.

V projekte Rínok Rača bude podľa developera bývať takmer 900 ľudí, no nielen pre ich potreby bude už v septembri otvorená škôlka. „Mestská časť Bratislava-Rača ako nájomca priestorov ich poskytne materskej škole Barónka. Bude to jej alokované pracovisko s kapacitou približne 40 miest. Škôlku už šikovne zamestnankynia a pani riaditeľka Mazáčková zariadili dávno, problémom bola kolaudácia vodných stavieb (vodovod a kanalizácia), ktorá trvala viac ako rok.

To neočakával ani stavebník, ani nájomcovia. Ďakujeme rodičom za trpezlivosť,“ uviedol k tomu starosta Rače Michal Drotován.

„Medzi novými nájomníkmi našich priestorov radi uvidíme inovatívnych gastropodnikateľov, poskytovateľov služieb a obchodov vhodných do obytných území,“ uvádza na stránke projektu riaditeľ Bencont Development Martin Šimurda.

Celkovo Rínok ponúka na prenájom 28 samostatných voľných obchodných plôch a kancelárskych priestorov s rozlohou od 45 až do 400 štvorcových metrov.

Po Krasňanoch chce v Rači otvoriť svoju druhú predajňu Lidl. Stáť by mala na Púchovskej ulici neďaleko predajne Kaufland, informoval o tom Račiansky večerník. Dátum otvorenia supermarketu zatiaľ nebol stanovený.

Text a foto: (mv)

AUTO DIŠKANEC

Autoservis vytvorený pre obyvateľov Rače

Tradícia, kvalita a skúsenosti už 30 rokov

Komplexný značkový autoservis, ktorý ponúka všetky práce na osobných automobiloch

- ✓ Servisné prehliadky aj na nové vozidlá bez straty záruky
- ✓ Všetky mechanické a elektrikárske práce
- ✓ Opravy karosérií a riešenie poistných udalostí
- ✓ Lakovnicke práce
- ✓ 3D Geometria
- ✓ Pneuservis
- ✓ Všetko s Vaším autom
- ✓ Peugeot motocykle

Otváracia doba

Pondelok - Piatok: 7.00 - 17.30 h.
Sobota: po tel. dohovore

Adresa Žitná 5, 831 05 Bratislava - Rača
Kontakt 02 / 44 88 24 24

Sme oficiálny dovozca Peugeot motocyklov pre Slovensko
Všetky modely u nás v predaji na peugeot-motocycles.sk

10% ZĽAVA

pre obyvateľov Rače

...stačí povedať, že
bývate v Rači.

Kultúrne leto odštartovali Račania bubnovačkou. Privolali dážď

Počas letných mesiacov sa budú premietat filmy, hrať divadlo, koncerty a stredy budú patriť rozprávkam pre celú rodinu

Bolože to vtipkovania, keď v piatok podvečer 23. júna pristavili muzikanti z Rytmika.sk dodávku pri amfiteátri a začali z nej vytahovať desiatky bubnov. „Čo chcete privolať dážď?“ s úsmevom poznamenali viacerí návštevníci otvore-

nia Račianskeho kultúrneho leta. Už silný vietor a pribúdajúca oblačnosť sami o sebe neveštili nič dobré. A keď Račania začali spoločne bubnovať, dielo bolo dokonané. Nasledujúci koncert kapely La3no Cubano mnohí sledovali spod stromov či z bufetu. Len niekoľko pár tancachtivých návštevníkov si v daždi užívalo zmes karibsko-slovenských rytmov ukončených ohňovou show. Hudobné tóny Dua Maximus zneli milovníkom vína v Obecnej záhrade. Sobota a nedeľa patrila H&T Dance Company a ZUŠ Vrbenského.

Takmer všetky akcie počas kultúrneho leta sa budú konať pod holým nebom, a tak s faktorom počasia treba počítať. Netreba sa však nechať odradiť. Veď ani v pondelok 26. júna nebola jasná obloha, a predsa návštevníci Koloničovej kúrie zaplnili návštevníci muzikálu Na skle malované v podaní Divadla OSKAR. Trojica her-

cov v nej stvárnila Jánošíka, čerta a anjela a v hre plnej humoru neváhala na pódium vytiahnuť aj šesť Račaniek. Výborné predstavenie diváci odmenili opakovaným potleskom a po ňom si mohli prezrieť aj výstavu Račianskeho muzeálneho spolku venovanú 25 rokom fungovania tanečného súboru H&T Dance Company.

Leto je najmä o dovolenkách a prázdninách, no zároveň otvára aj viac priestoru pre návštevu kultúrnych podujatí. Budeme radi ak navštívite večerné premietanie filmov v amfiteátri alebo na Rendezi, prídete si pozrieť divadlo do Koloničovej kúrie alebo rozprávkové predstavenia do Obecnej záhrady a amfiteátra pred KS Žarnovická. Nebudú chýbať ani tanečné zábavy v Nemeckom kultúrnom dome. Novinkou sú Hudobné tóny v pohári vína v Obecnej záhrade a vychádzka Rande s mestom. Tešíme sa na Vás! (mv)

Headlinerom tohtoročného Vinobrania budú skupiny DESmod a Karpina

Najväčšie podujatie v Rači, a zároveň aj jedno z najväčších podujatí v bratislavskom kraji, sa tento rok uskutoční od piatku 15. septembra do nedele 17. septembra. Podobne ako minulý rok bude program rozdelený do štyroch zón, pričom koncerty sa budú konať na „kruháci“ medzi Alstrovou a Detvianskou ulicou a hlavná scéna bude ako zvyčajne v amfiteátri v Knižkovej doline.

Práve tam v piatok večer vystúpi obľúbená pop-rocková kapela DESmod na čele s Kulym. Pred nimi vystúpia Bratislava Hot Serenaders so skladbami v štýle hot-jazzu z 20. rokov minulého storočia. Po DESmode sa o zábavu postarajú DJ Filipian a Majself, ktorí zase hrajú hudbu z 20. rokov tohto storočia. Ináč, DESmod s Majselfom majú spo-

ločnú pieseň Kométa, ktorá bola vo filme GUMP, a spolu ju možno odspievajú aj na Vinobraní. Nabitý program bude aj v nasledujúce dni. V sobotu pódium obsadí Samuel Tomeček, Iné kafe a Milan Lieskovský. V nedeľu Račanov a „cezpoľných“ návštevníkov Vinobrania zabavia Fidlíkanti, Noc a Deň a Karpina. Folklorne vystúpenia sú samozrejmosťou, pozvanie prijal PULS či FS Dopravár.

Pódium na kruháci bude počas víkendu venované tým skôr narodeným, keďže znieť bude ľudová, dychová, ale aj rocková hudba. Vystúpia napríklad Hergottovci, Bukasový masív, Žochári, Maroš Bango či The Rock in Balls.

Na únik pred ruchom a hlukom Vinobrania odporúčame využiť chill-out zónu v Obecnej záhrade na Alstrovej ul. Detská

zóna sa bude nachádzať v Parku J. M. Hurbana. Pre juniorov tam dobový tábor rozloží skupina historického šermu Ursus.

Samozrejme, nebude chýbať nič, na čo sú návštevníci Vinobrania zvyknutí. Množstvo stánkov s jedlom, ponuka vín od lokálnych vinohradníkov, kolotoče.

Tešíme sa na stretnutie počas víkendu plného dobrej hudby a zábavy! (mv)

Na Tbiliskej sa rozhorel olympijský oheň

Blížiaci sa koniec školského roka je tradične okorený najvýznamnejším športovým podujatím pre žiakov základných škôl pod názvom Račianska medziškolská športová olympiáda, ktorú organizuje MČ Bratislava-Rača.

V piatok 16. júna sa športový areál Tbiliská, ktorý je tradičným miestom konania olympiády, zaplnil žiakmi z Tbiliskej, J.A. Komenského, Spojenej školy de La Salle, Gymnázia Hubeného a K. Brdárovej z Vajnôr.

Oheň zapálil majster Slovenska vo futbale, brankár ŠK Slovan Martin Trnovský

Slávnostný otvárací ceremoniál sa opäť nezaobišiel bez zapálenia symbolického olympijského ohňa. Sme nesmierne radi, že oheň zapálil majster Slovenska vo futbale, brankár ŠK Slovan Bratislava a bývalý žiak Tbiliskej Martin Trnovský. Martin odovzdal olympijskú faklu zástupcom z každej školy, ktorí urobili tradičné kolečko po ovále štadióna.

Následne sa už mladí športovci rozbehli na svoje športoviská, aby zabojovali o medaily vo futbale, florbale, streetbale, behu na 60 metrov, behu na 800 metrov, skoku do diaľky a hodu wortexom (obdobu kriketovej loptičky).

Nasadenie všetkých športujúcich bolo obdivuhodné a bola radosť sa pozerať na zaplnený športový areál a športujúcu mládež. Po zrátaní všetkých výsledkov v disciplínach, keď sa bodovalo prvých 5 miest, sa celkovým víťazom

stala Základná škola Tbiliská, ktorá po roku obhájila prvenstvo a získala putovný pohár. Ocenení boli aj víťazi všetkých disciplín.

Po záverečnom ceremoniáli a odovzdaní všetkých ocenení, zavládla u organizátorov spokojnosť s výkonomi detí a veríme, že na ďalšom ročníku sa nám opäť ukáže, že organizovanie športových podujatí pre mládež má zmysel.

Marek Porvazník, vedúci oddelenia kultúry a športu foto: mv

V NKD šachisti pokrstili novú knihu pre mladých nadšencov

Sála Nemeckého kultúrneho domu sa 4.6.2023 postupne zaplnila zvedavými deťmi a rodičmi. Kniha Šachulko Matový a jeho sny je totiž konečne na svete. Krst oficiálne odštartoval Patrik Pat, známa to postavica. Zablahožehal Šachulkovi, ktorý si zobral slovo a sem-tam dovolil niečo povedať aj svojmu šéfkovi, Martinovi Hunčárovi.

Ako sa zrodila myšlienka napísať túto knihu? Podľa Šachulka boli tréningy šéfa dosť nudné, potreboval kamoša, ktorý by to trochu oživil a deti zabával. Šachulkove pozdravy, vtipy a rady, keď deti nevedia vyriešiť šachové diagramy, sú už priam legendárne a práve z jeho minirozprávok z úvodu každého tréningu sa zrodila myšlienka napísať niečo pre všetkých na celom Slovensku. V diskusií padli aj otázky, že koľko má Šachulko rokov a odkiaľ pochádza. Z Číny, ak by ste

to náhodou nevedeli, ale na Slovensku je vraj ako doma. Vyvrcholenie bolo priam rozprávkové. Krstilo sa malými kamienkami – minerálmi.

Kniha je svojím spôsobom unikátna, pretože spája rozprávku s edukačným šachovým obsahom. Po každej kapitole nasleduje krásna básnička Lenky Šimkovej, potom fotka s popisom známeho súčasného šachistu a pravidiel šachu s rôznymi tipmi na tréningy pre začiatočníkov a mierne pokročilých. A ilustrácie Michala Vartíka? Priam vtiahnu čitateľa do zvieracej ríše. Na svoje si prídu aj šachovní fajnšmekri. Napríklad taký orangutan hrá v prvom ťahu pešiakom b4, pretože práve toto otvorenie v šachu nesie jeho meno. Ozaj, sloniu pascu poznáte?

Nasledovala simultánka so 17-timi deťmi. Na niektorých šachovniciach sa srdnato bojovalo do poslednej chvíle.

Samkovi Belovičovi, ktorý bol aj na majstrovstvách Slovenska, Šachulko sľúbil, že zapne aj záložné mozočky, avšak nestačilo. Okrem jednej remízy, Šachulko prehral všetky partie, nejak mu to nešlo. Alebo že by chcel potešiť deti a vyčariť na ich tvárach úsmev?

Martin Hunčár, tréner Bratislavskej šachovej akadémie

Predaj miest na Račianske vinobranie 2023

bude prebiehať elektronicky na stránke www.raca.sk. Predaj miest bude spustený v priebehu augusta. Informácie pre predajcov: A. Zubalová: 02/49 11 24 52, andrea.zubalova@raca.sk

Seniori z Krasňan začali trénovať petang

V rámci grantu z MČ Bratislava-Rača máme schválenú podporu turnaja v petangu. Turnaj sa uskutoční na jeseň, najskôr v septembri. Naše petangové družstvo bude vyzývateľom pre družstvá z mestskej časti Nové mesto a z Vajnôr.

Naši petangisti začali trénovať už v apríli. Družstvo vedie pani Janečková. Pravidelne sa stretávajú na ihrisku Svet hier a pohybu v Krasňanoch. Miestny úrad Rača nám umožnil, aby sme mali petangové ihrisko vyhradené pre tréning každý štvrtok od 9-12 hod. Popoludní je potom ihrisko k dispozícii pre rekreačných hráčov najmä z Denného centra Krasňany alebo pre seniorov, ktorí chcú vidieť a skúsiť, či ich táto hra „chyťí za srdce“.

Tešíme sa, že máme túto možnosť. Mať k dispozícii petangové ihrisko so servisom ako poskytuje krásny slnečný areál Svet hier a pohybu nie je všade samozrejmosťou.

Príďte sa aj vy pozrieť, stojí za to a možno sa stanete vášnivým hráčom petangu.

Milada Dobrotková,
predsedníčka ZO JDS Krasňany

Základná zostava hráčov zľava:
Miro, Štefan, Lubka, Valíka, Miro.

Olympijský deň v stacionári

K štyrom hlavným pilierom Olympijského dňa „Hýb sa! Uč sa! Objavuj! Spoločne pre lepšiu budúcnosť!“ pridáva Medzinárodný olympijský výbor pravidelne aj novú výzvu na daný rok. Tentoraz všetkých vyzýva, aby sa rozhýbali na akomkoľvek mieste, kde sa nachádzajú. Ihriskom môže byť ulica, chodník, námestie či park. Aj Denný stacionár pre seniorov na Plickovej ulici sa pripojil k tejto myšlienke a zorganizoval už druhý ročník medzigeneračného podujatia „Malá športová olympiáda“.

Hlavnými aktérmi boli deti zo Základnej školy Tbiliská. Deti si vyskúšali rôzne disciplíny a seniori robili rozhodcov, povzbudzovali, ponúkli občerstvenie a aj sami sa pridali k športovému zápoleniu.

Napriek veľkému teplu podali všetci športovci skvelý výkon! Seniorom proti slnku pomohli aj čiapky, ktoré deti pre nich vyrobili.

Spojením športu s kultúrou a výchovou sa olympizmus snaží o podporu spôsobu života, ktorý je založený na radosť z vynaloženého úsilia, výchovnej hodnote dobrého príkladu a na rešpektovaní všeobecných etických princípov. Všetky tieto hodnoty sa prirodzene odovzdávajú práve pri podujatiach ako je medzigeneračná „Malá športová olympiáda“, kedy sa prepoja rôzne vekové skupiny a seniori s deťmi môžu spoločne zdieľať radosť zo športu.

Zuzana Koniková, sociálna pracovníčka DS

V Rači sa v rámci projektu Sírius robil skrining pečene

Prvý jún sa v Rači niesol nielen v znamení Medzinárodného dňa detí, ale aj skriningu pečene. Na pozvanie ZO Jednoty dôchodcov Slovenska Rača prišli zástupcovia banskobystrickej Rooseveltovej nemocnice v rámci projektu Sírius bezplatne otestovať Račanov či netrpia chorobou pečene.

Tím zdravotníkov banskobystrickej Rooseveltovej nemocnice na čele s MUDr. Skladaným, hlavným odborníkom rezortu zdravotníctva SR pre hepatológiu, za niekoľko desiatok minút zistil či pacient má, alebo nemá chorú pečeň. Pacient dostal hneď k dispozícii výsledky vyšetrenia pečňových testov.

V Rači v stredisku na Žarnovickej počas celého dňa otestovali zdravotníci z Banskej Bystrice 91 záujemcov. Pacienti, u ktorých sa našli príznaky, dostali zelenú kartičku, s ktorou sa môžu prihlásiť na špecializované hepatologické vyšetrenie.

V rámci Slovenska hepatológovia vyšetřili už 2500 ľudí, pričom u polovice za-

chytili steatózu, teda stukovatenie pečene. Približne u 13 percent vyšetrených záujemcov potvrdili pokročilú fibrózu pečene. Podľa informácií, ktoré zverejnila banskobystrická Rooseveltova nemocnica, je Slovensko na špike svetového rebríčka výskytu cirhózy pečene, čo sú alarmujúce čísla.

PhDr. Alžbeta Capková,
predsedníčka ZO JDS Rača

Zvony račianskych kostolov

Podľa dobových listín mala Rača svoj kostol už v 1. polovici 14. stor., veža kostola sa písomne spomína v r. 1306. Avšak konkrétne záznamy o zvonoch sú podstatne mladšie. V minulosti zvony svojim zvonením zvolávali veriacich na modlitbu či bohoslužbu. Kým neboli na veži kostola hodiny, ohlasovali čas i rôzne udalosti a pohromy – povodne, vojnové hrozby či požiare. Dokonca sa nimi rozrážali búrkové mraky. Inak sa zvonilo na bohoslužbu, inak na pohreb. Slávnostným zvonením bolo zvonenie na viacerých zvonoch. Pri úmrtí sa zvonilo iba na jednom zvone (umieračiku). Inak, ak zomrel muž, inak, ak zomrela žena. Aj dĺžka zvonenia sa líšila. Kým neboli zvony elektrifikované, zvonilo sa ručne. Zvonenie mal na starosti zvonár. Funkcia zvonára bola významná a často sa dedila. Poslednými zvonármi vo farskom kostole sv. Filipa a Jakuba bola rod. Čmelková. Zvonom, ich údržbu aj zvoneniu, venovala pozornosť aj samostatná obec, o čom svedčí fundáčna listina z r. 1780. V nej sa richtár Martin Bordáč, prisázní a notár zaväzujú financovať zvonenie i údržbu zvonov vo farskom kostole.

Farský kostol sv. Filipa a Jakuba na Alstrovej ul.

Údaje o pôvode a podobe jeho prvých zvonov sa nám nezachovali, nakoľko v r. 1732 pri veľkom požiari zhorela aj fara a v nej všetky dôležité dokumenty. Pri prestavbe kostola v r. 1762 sa spomína udalosť, ako sa odtrhlo srdce veľkého zvona na veži, prerazilo strop svätyně a poškodilo hlavný oltár. Z r. 1863 pochádza záznam o puknutí veľkého zvona. Vtedajší farár Móric Alster dal zvon preliať a na pamiatku miléniového výročia príchodu sv. Cyrila a Metoda na Velkú Moravu naň vyhotoviť reliéf s nápisom a vyobrazením oboch svätcov. Nový zvon o hmotnosti 1284 kg slávnostne posvätili 19.11.1863. Hlavným kazateľom na omši bol páter Viktor Sasínek.

V r. 1875 bolo nutné preliať aj stredný zvon, lebo v tom roku pukol. V čase 1. svetovej vojny boli vo veži 3 zvony, z nich dva v r. 1916 zrekvirovali na vojnové účely. Veľký zvon vážil 702 kg, stredný 437 kg. Ostal len malý, tzv. „umieračik“ (300 kg). Tento zvon sa v súčasnosti nachádza vo veži kostola Panny Márie pomocnice kresťanov na cintoríne.

Evanjelický kostol a.v. na Alstrovej ul.

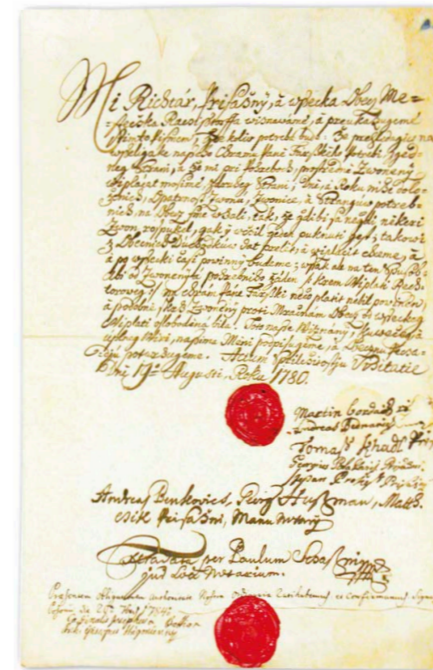

Foto Fundačnej listiny z r. 1780

Terajšie dva zvony vo veži farského kostola pochádzajú z r. 1923. Dal ich vyhotoviť farár Vojtech Rudroff. Veľký zvon je zasvätený Sedembolestnej Panne Márii, patrónke Slovenska, stredný nesie nápis: „Sv. Cyril a Metod – Dedičstvo otcov zachovaj nám Pane“.

Kostol bol v r. 1835 podľa vtedajších platných predpisov postavený bez veže, tá bola pristavaná až v r. 1905 a 22.8.1905 boli na ňu umiestnené tri zvony – dar obetavých veriacich. Zvony vyhotovila šopronská firma „Synovia Bedricha Seltenhofera“. Na každom z nich je nápis v maďarčine s menami darcov.

Veľký zvon, financovaný zo zbierky veriacich, váži 710 kg. Stredný, vážiaci 334 kg, venovali Michal Wenzl st. a manželka Juliana, rod. Folrichová. Malý má váhu 199 kg. Na pamiatku stavby a posvätenia veže i zvonov vydal farár Otto Schulze brožúru s popisom udalosti. Za 1. sv. vojny boli 16.9.1918 dva menšie zvony spolu s pišťalami organa zabavené na vojenské účely. Zostal iba veľký zvon o váhe 710 kg. Pri 100. výročí vybudovania kostola v r. 1935 boli počas pôsobenia farára D. Alexyho obetavými veriacimi zadovážené dva nové zvony. Ich posviacku vykonal biskup Baltík.

Dobroslava Luknárová, RMS

Kalendár júl-august 2023

1823 | pred 160 rokmi

Raču postihol ďalší veľký požiar. Zhorela pri ňom časť Rače od domu č. 254 až po dom č. 267 (dnes ul. Pri inohradoch). Preto si Račania v r. 1882 založili Dobrovoľný hasičský zbor.

1898 | pred 125 rokmi

Výročie narodenia a 50 rokov od úmrtia / 1973 pátra Jána Máriu (Lukáča) Polakoviča. Kňaz, provinciál a generálny predstavený Kongregácie bratov tešiteľov z Getseman (Tešiteľia) sa narodil v Rači 3.7.1898. V r.1927 priviedol reholu Tešiteľov do Marianky a prevzal správu nad týmto pútnickým miestom, kde jeho zásluhou bola postavená unikátna krížová cesta. Zomrel 25.8.1973. Pochovaný je v rodinnom hrobe na cintoríne v Rači.

1923 | pred 100 rokmi

Na vežu katolíckeho farského kostola umiestnili nové zvony. Pôvodné dva zvony musela obec v r. 1916 obetovať na vojnové účely. Nové zvony dal vyhotoviť farár Vojtech Rudroff. Veľký zvon je zasvätený Sedembolestnej Panne Márii, patrónke Slovenska, stredný nesie nápis: „Sv. Cyril a Metod – Dedičstvo otcov zachovaj nám Pane“. Najmenší tretí zvon je dnes umiestnený vo veži kostola na cintoríne.

2003 | pred 20 rokmi

Rača nadviazala spoluprácu s talianskym mestom Priverno. Stredotalianske staroveké mesto Priverno leží asi 90 km na juh od Ríma v regióne Lazio. V jeho blízkosti vedie najslávnejšia staroveká cesta Via Appia. Mesto Priverno každoročne v auguste organizuje Stredoveké oslavy a pozýva aj hostí z partnerských miest. Obe mestá spája bohatá vinárska tradícia.

Mária Hatalová, RMS

inzercia

02/16161
Best TAXI

JE OK, AK NIE SI OK

Cítiš sa smutne,
v hlave ti víria rôzne
myšlienky, nič ťa nebaví,
zle spávaš a nevieš sa
sústrediť? Nič ti už
nedáva zmysel?

Máš pocit, že nemáš
nič pod kontrolou?
Cítiš strach a paniku?

Snažíš sa prekričať
duševnú bolesť tou
fyzickou? Nevieš si
s tým poradiť?

Chceš si pomôcť a nevieš
ako? Alebo chceš pomôcť
kamošovi či kamoške?
Nevieš, kde máš začať?

ÚZKOSŤ, DEPRESIA, STRES, BOLEŠŤ...
POMOC vždy existuje.

Tá naša je navyše anonymná, rýchla a bezplatná.
Tak už nečakaj. Sme tu aj pre teba. Už po prvom
kontakte s nami sa môžeš mať lepšie.

IPčko
občianske združenie